

Това име, което навѣрно възлиза къмъ византийската форма Στίλβος, както и забележката на Идризи, че градътъ, прочутъ съ своето благосъстояние, билъ известенъ „отъ по-старо време“, ни даватъ право да заключимъ, че се касае за българско селище, основано много по-рано отъ XII вѣкъ. Чисто славянското си име градъ Сливенъ дължи на тритѣ рѣки, Асеновска, Селишка и Новоселска, които тукъ се сливатъ; нѣщо общо съ плодното дърво слива той едва ли има, щомъ до идването на турцитѣ наоколо се е простирала само девствена гора. Още Априловъ, въ своята Денница отъ 1841 г., тълкува правилно названието на града, като пише, че „по причини изобилія пресныхъ водъ, сливающихся въ немъ, названъ Сливенъ“. Стариятъ Сливенъ е билъ на мѣстото на сегашния градски кварталъ Ново село, въ подножието на Хисарлъка. Новиятъ градъ се е разширявалъ постепенно, презъ време на турското владичество, на западъ отъ Турската махала, къмъ Кафтанската и Мангърската махала, подъ височината Гаговицъ и върха Бармукъ. Той се е свързалъ така съ частъта отвъдъ Асеновската рѣка, т. н. Клуцохоръ (споредъ едни отъ гръц. Κριτὸς χωρίον, преводъ на турското Каджкьой, споредъ други отъ Κλῦζον χωρίον, наводнено мѣсто), съ неговата Драгойчова махала. Градътъ се е разраствалъ въ зависимостъ отъ възможноститѣ, които е допускала голѣмата и продълговата котловина, истинска естествена крепостъ, оградена на изтокъ отъ Синитѣ камъни, на северъ отъ Гаговицъ и Бармукъ (между които тече Селишката рѣка), на западъ отъ устието на Асеновската рѣка (Куру-чай) и върха Урумътарла, и на югъ отъ нискитѣ възвишения на Хамамъ-баиръ. Свободенъ е оставалъ отворътъ къмъ юго-изтокъ, насоченъ къмъ Карнобатъ и Ямболъ.

Подобно на други балкански заселища съ стратегично значение, Сливенъ се е радвалъ подъ турското владичество на известни правдини, подкрепени съ султански фермани, и особено на т. н. войниклъкъ. Той е билъ освободенъ отъ редица данъци само срещу задлъжението да подържа дервенджии (пазачи на проходите), харбалии (пазачи на населеното мѣсто) и доганджии (доставчици на ловжиски соколи за султанския дворъ) и се е управлявалъ отъ войвода, началникъ на войницитѣ. Но тия правдини сж били отнемани постепенно, за да бждатъ напълно заличени къмъ началото на XIX вѣкъ, въ свръзка съ кърджалийскитѣ въл-